

Põlevkivivaru kasutamise riikliku arengukava komisjoni koosoleku

PROTOKOLL nr 5

Tallinn,

20. oktoober 2006

Toimumise koht: Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a, suur saal

Koosoleku algus: kell 10.00

Koosoleku lõpp: kell 12.00

Osavõtjad: Rein Raudsep (komisjoni esimees) ja komisjoni liikmed Alo Adamson, Dimitri Kaljo, Kalmer Sokman, Raivo Vilu, Ants Pauls, Lauri Lelumees, Veronika Verš, Jüri Landberg, Enno Vinni, Ando Leppimann ja Valdur Lahtvee

Puudusid: Einari Kisel, Ants Martins, Hella Riisalu, Peep Siitam, Jüri Soone, Jaanus Purga

Protokollija Triinu Ehala

Päevakord:

- 1) Eelmise korra protokollil läbivaatamine
- 2) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi läbivaatamine
- 3) Anto Raukase teatele vastamine
- 4) Seisukoha võtmine küsimuses – mis on riiklik huvi?

Komisjoni koosolek:

Rein Raudsep avab Komisjoni koosoleku. Tutvustab päevakava.

Andis teada, et vahepeal on tulnud Anto Raukaselt e-mail, milles ta kirjutab, et Töörühm ei ole Komisjonilt saanud ametlikke ettepanekuid. Härra Raukas palub talle saata need ettepanekud enne 24.oktoobrit.

Avab esimese päevakorra punkti: **eelmise korra protokollil läbivaatamine.**

Dimitri Kaljo:

Protokollis on mitmes kohas kirjutatud „kommentaari“, aga ei saa aru kelle kommentaar see on. Edaspidi võiks protokollis öelda, mis kellegi kommentaar on. Teine palve oleks, et palun nummerdage edaspidi protokollil leheküljed. Leheküljel 5, all nurgas, ei võtnud sõna mitte mina vaid härra Martins.

Rein Raudsep:

Sõna „kommentaari“ on protokollis kasutatud, kuna eelmisel koosolekul osalejad ei identifitseerinud ennast enne oma sõnavõtte. Palun seda edaspidi teha, et protokollilja teaks, kes sõna võtab.

Enno Vinni:

Eelmise korra koosolekul tegin ettepaneku arvestada demograafilisi muutusi Ida-Virumaal, protokollil oli sisse kirjutatud, et kaevandustes. Ei ole tegemist kaevandustega. Protokollil oli samuti ka selline koht, kus oli kommenteerimise kohta öeldud, et Komisjoni esimees kommenteerib otsuseid. Selles punktis on ka midagi vastuolulist.

Ando Leppimann:

Meil tekitab küsimusi lk 4 lehe lõpus olev kommentaari sisu: "Ma ei ole nõus väitega, et jäätmeprobleem on Keskkonnaministeeriumi rida, see peaks siiski olema Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi rida." Keegi võiks selle kommentaari kõigepealt omaks võtma ja siis teha sellest järeldusi.

Rein Raudsep:

Tõenäoliselt võtame need „kommentaari“ üldse maha või kuulame linnid uuesti üle.

Dimitri Kaljo:

Siis saab asi korda, kui oma sõnavõtude eel identifitseerime ennast protokollija jaoks.

Ando Leppimann:

Lk 5 lõpus Einari Kiseli viimane kommentaar: „Praktikas on see reaalne variant. Kui räägime põlevkivi koguse eraldamisest elektritootmiseks, siis see võib vabalt olla aastate kaupa vähenev.“

Sõnastus oli mõeldud nii, et kui räägime põlevkivi vajadusest Eesti elektritootmisele, siis see võib olla vabalt aastate kaupa vähenev. Praegu on sõnastus segane.

Rein Raudsep:

Diktofoni lintidel, millest protokoll koostatakse, on väga palju argood. Me ei saa kahjuks selletõttu teha otse stenogrammi. Kõige hullem on korrigeeritud stenogramm. Kuna protokollid lähevad Keskkonnaministeeriumi kodulehele ülesse, siis ei jää meil muud üle, peame korrigeerima.

Raivo Vilu küsimus:

Kas neid diktofonilinte ei ole kavas kodulehele välja panna?

Rein Raudsep vastus:

Ei ole plaanis.

Raivo Vilu:

Leheküljel 4 arutasime, kuidas esineda Komisjoni nimel. Ütlesime: onoogiline on, et Komisjoni liikmed peavad ütlema, et nad räägivad enda nimel. (Praegu on protokollis, et peavad ütlema, et räägivad Komisjoni nimel).

Ants Pauls:

Avalikkus hakkab üha rohkem huvituma riigi huvist. Einari Kisel ütles, et Töörühm on arutanud seda teemat. Kui olete arutanud, siis oleks pidanud formuleerima huvid ja oleksite võinud saata need Komisjonile e-mailiga.

Rein Raudsep:

Võtame härra Paulsi sõnavõttu kommentaarina.

Rein Raudsep:

Riigi huvist rääkisime eelmine kord. Dimitri Kaljo ütles välja ühe lause: "riiklik huvi on see, et organiseerida põlevkivi kasutust mõistlikul moel, arvestades kasutamise efektiivsust, keskkonna-aspekte (looduskeskkonna, sotsiaalseid, majanduslikke), riiklikku julgeolekut ja demograafilist olukorda regioonis." Kas see määratlus on kõigile vastuvõetav või soovite seda täiustada?

Valdur Lahtvee:

Töörühma liikmena leian, et võime öelda, et riiklik huvi on selle sõnastuse järgi ka täna tagatud. See lause ütleb kõik ja samas ei ütle mitte midagi.

Dimitri Kaljo:

Kuivõrd Riigikogu on peatanud lubade väljaandmise, järelikult see mis on seni toimunud, ei ole mõistlik.

Rein Raudsep ettepanek:

Räägime järgmine kord võibolla riiklikust huvist.

Kui kaua oleme täna koos? Kas 2 tundi sobib?

OTSUS: Kõik nõustuvad ettepanekuga, et koosolek kestab täna 2 tundi.

Valdur Lahtvee:

Kas riigi huvist täna üldse räägime ?

Rein Raudsep:

Selle kohta on vaja ettepanekuid.

Ants Pauls

Mina saatsin elektrooniliselt oma ettepaneku.

Raivo Vilu:

Usun, et üks asi, mis tuleks ära otsustada on see, kas oleme võimelised tulema välja ainult ühe ja Komisjoni seisukohaga? Valik on väga lihtne. Kas viime põlevkivi kiiresti poolsurnud seisundisse (nii et pärast 2015.aastat jääks selle kasutamine 5 miljoni tonni tasemele) või laiendame seda?

Dimitri Kaljo:

Raudsepa ettepanek on mõistlik, et arutame riigi huvi järgmine kord.

Rein Raudsep:

Kui tahame formuleerida riigi huvi pikalt võime kirjutada terve pika teksti, samas võime seda teha ka väga lühidalt. Peame otsustama kas tahame teha lühidalt või pikalt.

Ants Pauls:

Seda teemat võiks täna kolmandas päevakorrapunktis arutada. Kui ootame Töörühma mustandi ära ja alles siis hakkame arutama, siis nii ei sobi.

Rein Raudsep:

Pole nõus seisukohaga. Võime seisukoha valmis teha endale, aga mitte seda töörühmale peale suruda.

Ando Leppimann:

Arvan ka, et räägime kolmandas punktis sellest. Juhiks tähelepanu sellele, mis ajaperioodi peale me Arengukava teeme. Vaadates perioodi 2015, võib see riigi huvi määratlus olla mõistlik, sõnastuse üle võib vaielda.

Valdur Lahtvee:

Varasematel Töörühma istungitel on palutud formuleerida riiklik huvi. Komisjon on ka lubanud varem, et ta sõnastab selle. Ma jagan härra Paulsi arvamust, et peaks täna ära arutama. Töörühm ootab et Komisjon oma lubadust täidaks.

Rein Raudsep:

Lähme edasi **programmi** juurde.

Esimene seisukoht on tulnud kirjalikult Hella Riisalt. Mulle tundub, et see on redaktsioonilist laadi.

Valdur Lahtvee:

Jah on tõesti redaktsioonilist laadi. 1. punkt puudutab eesmärkide paremat sõnastamist. 2. punkt puudutab mõju hindamist kvantitatiivselt. Proua Riisalu on arvanud, et varem oli kvalitatiivselt ja nüüd on kvantitatiivselt. Ei ole nii. Seda muudatusettepanekut me ei arvesta.

3. punkt - alternatiivsete strateegiate hindamisel on Hella Riisalu pakkunud näiteid, mis said esialgu kavasse pandud. Need on nende erinevate stsenaariumitega, kus on piiramatut kasvu stsenaarium ja piiratud stsenaarium. Neid näiteid ei peaks programmis olema. Olen kahevahel kuidas teha. Ootan teie nõu.

Rein Raudsep ettepanek:

Mis Komisjon arvab Valdur Lahtvee küsimustest?

Kas te kõik olete nõus, et 1. punkt teeb programmi paremaks?

OTSUS: kõik nõustuvad ettepanekuga, et 1.punkt teeb programmi paremaks.

Ando Leppimann:

Valdur ei kommenteerinud kolmandat märkust proua Riisalt. Kuidas mõjuhindajad tagavad meetmete kooskõla saavutamise.

Valdur Lahtvee:

See on selline empiiriline või narratiiv, kus ma ütlen, et minu kogemuse põhjal toon näite, kust kogemus pärit on. On eesmärk ja meede. Meetme realiseerumisel eesmärki ei saavutata või saavutatakse vastupidine efekt.

Ando Leppimann:

Sõnastust peaks muutma.

Valdur Lahtvee:

Eesmärk on sõnastatud. Eesmärgi saavutamiseks Arengukavas või strateegilises narratiivis kirjeldatakse, mida oleks vaja teha. Rakendusplaan näeb ette väga konkreetseid meetmeid. Minu ülesanne on vaadata, kas need meetmed aitavad kaasa eesmärgi täitmisele, ei aita või töötavad vastu. Täna julgen väita, et praeguses töövariandis on keskkonnamõju hindajate meetmete kooskõla saavutatud.

Rein Raudsep:

Kas peatume veel selle teema juures? Võtame need üksipulgi läbi?

Enno Vinni:

Maidla vallast tulid kahes osas Volikogu kohta ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (*edaspidi* KSH) juurde ettepanekud.

Sellele vastas ka keskkonnaminister, et need on antud Valdur Lahtveele edasi. On need läbi vaadatud?

Valdur Lahtvee:

Vaatasin need läbi, paljud neist puudutasid väljapoole KSH-st jäävaid asju. Ettepanekuid, mis sobisid, me ka arvestasime. Ma valmistasin ette ka kirjavastused, aga keskkonnaminister leidis, et selline vastus ei sobi. Otsustati, et minister vastab sellele eraldi.

Rein Raudsep:

Lähme uuesti ettepanekute juurde tagasi.

Kas teises osas jätame konkreetseid stsenaariumeid puudutavad näited sisse?

Valdur Lahtvee:

Reaalselt pakutakse Arengukava tekstis välja üks stsenaarium - piirangute stsenaariumi. Tuleb üks stsenaarium, selle kõrval tuleb 0-stsenaarium ehk tänased trendid. Arvan, et tuleks ka kolmas panna ehk piiranguteta ja hüppelise kasvu stsenaarium. Näen täna kolme stsenaariumi, mida hinnata.

Ando Leppimann:

Ei ole mõtet kolme stsenaariumi sinna kirjutada ja seda hinnata. Sel juhul lähme keskkonnamõju hindamisega kaugemale, kui Komisjon on välja pakkunud. Kuskil ei ole välja pakutud ideed, et põlevkivi kaevandamist võiks hüppeliselt laiendada.

Valdur Lahtvee:

Tänaste majandusvõimaluste juures on võimalik, et homme tuleb välisinvestor, kes tahab investeerida. Ma ei näe Eestis mehhanismi, mis seda takistaks. Töörühma koostatud Arengukava kiidab heaks Valitsus. Me ei tea milline Arengukava just heaks kiidetakse; me ei tea milline tuleb uus Valitsus ja samuti me ei tea ka mida ka, mida uus Riigikogu otsustab. Me teame, milline on tänane olukord ja see olukord ei välista suuri investoreid.

Rein Raudsep:

Kas Sa protseduuriliselt näed selles probleemi? Mina arvan, et see on vajalik alternatiiv.

Veronika Verš:

Mina arvan, et peab olema erinevaid alternatiive. Kava koostamisel peaks erinevaid stsenaariumeid käsitlema. Lõpuks valitakse mõjuhindamise tulemuste põhjal parim.

Rein Raudsep:

Arengukava on teoreetiline, see on skeem. See üksinda veel ei pane seisma ühtegi taotlust. Kogused peavad kajastuma hiljem mõnes õigusaktis. Kui keegi taotleb luba, siis peab olema see õigusaktis figureeriv, mismoodi me talitame. Karmid ajad on ees pärast Arengukava kinnitamist.

Raivo Vilu:

Huvid on erinevad. Kui Töögrupp ei tea alternatiivseid stsenaariume, siis need tehakse väljaspool. Viisakas oleks Komisjoni poolt välja pakkuda vähemalt 2 Arengukava varianti, mille vahel Riigikogu saab valida. Kaks võiks olla läbi arutatud, millest üks oleks konservatiivne jätkustsenaarium ja teine radikaalne stsenaarium.

Dimitri Kaljo:

Toetan ka erinevate variantide olemasolu. Oluline oleks, et ka keskkonnamõju oleks kolmes variandis arvestatud. Annaksid kindluse.

Ando Leppimann:

Mida pidas härra Lahtvee silmas 0-variandi all?

Valdur Lahtvee vastus küsimusele:

Meil oli 2002.aastal investor Eestis Kanada firmast Suncor, kes investeerimiskavaga külastas riigiasutusi. Nende kavas oli laiendada põlevkivi kaevandamist 5 miljonilt tonnilt aastas 20 miljoni tonnini. 0-stsenaarium - tänane olukord, kui ettevõtte tahab ja näitab, et tema tehnoloogia täidab keskkonnanõudeid, siis ta saab seda kasutada soovitud otstarbeks. See stsenaarium tähendab 30 miljoni tonni põlevkivi aastakasutust, nii nagu ettevõtete tänased arengukavad Töörühmale esitatu põhjal kokku annavad.

Need on tänased reaalsed investeerimiskavad.

Ants Pauls:

Toetan ka kolme varianti. Saan aru ka Majandusministeeriumi küsimusest, et kui kaevandatakse 30 või 50 miljonit tonni niisugust põlevkivi aastas, sellist Arengukava, kust on näha kas Maidla vald asustatakse ümber või mitte. Valdur mõtles, et tal on raske sellist mõju hinnata.

Rein Raudsep:

Tuletan meelde, et tegemist ei ole kaevandamislubade andmisega, vaid Arengukava koostamisega. Põhidokument ja KSH asjad käivad käsikäes. Proua Riisalu ütles, et see on PÕK-i asi. Ei ole. See on mõlema asi.

Kas me jätame siis ikkagi teises osas need konkreetsetesse stsenaariumitesse puutuvad näited sisse? Püüame vältida hääletamist ja leida konsensus.

Valdur Lahtvee: 3 varianti oleks siis:

0-variant ehk tänased trendid (30 miljonit tonni põlevkivi aastas); järsu kasvu strateegia ehk piiramata põlevkivi kasutus (50 miljonit tonni), piiratud kasutus ehk see, mida Töörühm välja pakub (2010. aastal 20 miljonit tonni aastas).

OTSUS: kõik nõustuvad, et jäetakse 3 varianti: 0-variant ehk tänased trendid (30 miljonit tonni aastas); järsu kasvu strateegia ehk piiramata põlevkivi kasutus (50 miljonit tonni), piiratud kasutus ehk see, mida Töörühm välja pakub (2010. aastal 20 miljonit tonni aastas).

Raivo Vilu ettepanek:

On olemas ka neljas variant : 2015.aastal 5 miljonit tonni. Kütuse- ja energiamajanduse pikaajalises riiklikus arengukavas aastani 2015, on 2010.a 11-13 miljonit tonni põlevkivi.

Rein Raudsep:

Kas jääme siis 3 variandi juurde?

Ettepanek:

Hääletame selles küsimuses.

Enno Vinni:

Mina toetan, et toome 4. variandi sisse.

Valdur Lahtvee:

Minupoolest võime ka 4. variandi sisse tuua.

Dimitri Kaljo:

Meie juhtnõör saab olla ainult põhimõtteline, et hinnatakse erinevaid variante. Kas 10 või 25 tonni-see on juba detaili küsimus.

Rein Raudsep:

Härra Kaljol oli hea ettepanek. Kas jätame alternatiivid või ei jäta?

Raivo Vilu:

Kui Riigikogu teeb otsuse, siis tema ei hakka alternatiive välja töötama. Töögrupp peab välja pakkuma konkreetseid variandid.

Rein Raudsep:

Teeme hääletuse:

1. Kes on selle poolt, et panna alternatiivid sisse, nii nagu Dimitri Kaljo ütles? 5 häält
2. Kes on selle poolt, et paneme täpselt 4 alternatiivi? 5 häält.

1 Komisjoni liige oli erapooletu.

Lauri Lelumees:

Kas nelja variandi puhul peaks olema ka täpsemalt arvud? Kuidas Raivo Vilu kujutab ette nelja varianti?

Raivo Vilu vastus:

430 MW on installeeritud põlevkivikatlad. Neid tuleb hoida käigus, niikaua kuni nendel eluiga on. Muus osas tuleb viia 2015. aastaks nullini.

Dimitri Kaljo küsimus Raivo Vilule:

Millega need katlad asendatakse?

Raivo Vilu vastus:

Asendatakse taastuvate energiaallikatega: tuulega, biomassiga ja ka energia impordiga.

Rein Raudsep:

Meie hääletuse tulemus oli 5:5. 1 inimene oli erapooletu.

Veronika Verš:

Minu seisukoht on, et võib olla ka nii alternatiivid, kui ka üldine. Kui on üldine, siis peab olema nii, et vaadatakse, kas kasutamine oluliselt suureneb, väheneb või jääb samaks. Kõiki variante tuleb kaaluda. Kas panna arvuliselt, see pole oluline.

Rein Raudsep:

Kas hääletuse tulemusena paneme viigi kirja?

Ando Leppimann:

Kui räägime neljast variandist, kas keskkonnamõju hindajad hindavad ka selle poole ära, mis saab väljastatud kaevandamise lubadega? Millised kohustused tekivad kaevandamise lubadega seoses riigil?

Valdur Lahtvee:

Keskkonnamõjuhindaja ülesanne on vaadata keskkonna poolt. Ma ei hinda, kas riigil tulevad rahalised kohustused või ei tule.

Ando Leppimann:

Tahtsin öelda seda, et kui me läheme sellise dokumendiga Riigikokku või Valitsusse ja meil on selline alternatiivne variant seal sees, siis peaksime kirjeldama mida see riigile kaasa toob.

Rein Raudsep:

Praegu on antud välja kaevandamise lubasid 23,75 miljoni tonni aastamahu peale. See on loas kirjas. Tegelikult sellises mahus kaevandamist ei ole. Osa mäeeraldisi on ammendumas. Osa lubasid on välja antud juba tükk aega tagasi ja seda olukorda, mis loa väljastamise hetkel oli, ei ole enam praegu.

Seda ei saa nii võtta, et 23,75 miljonit tonni on summaarne aastamaht ja kui seda muudame, siis lähme kohe kohtusse. Küsimus võib olla ka teine, et kuidas me peatame jätkuvalt neid taotlusi, mis on 26,4 miljoni tonni peale. Selleks on oma juriidiline mehhanism. Me ei peatu hetkel sellel, kuna meil pole siin juriste.

Veronika Verš:

Me peaks ka Hella Riisalu seisukohta arvestama.

Jüri Landberg ettepanek:

Teeme 3 varianti: kahanev, seisev ja kasvav.

Rein Raudsep vastus ettepanekule:

Kas teeme uue hääletuse või jääme kolme variandi juurde?

Valdur Lahtvee:

Muidu me eelistaks nelja varianti.

Dimitri Kaljo:

Sisuliselt on 3 varianti sama mis 4.

Rein Raudsep ettepanek:

Lähtuda sellest ettepanekust, et vähemalt 3 alternatiivi. See ei välistaks neljandat.

Neljas küsimus oli Valdur Lahtvee poolt lahatud juba mõju hindamise kvalitatiivsuse punkt. Olete nõus kolme ettepanekuga proua Riisalult?

Dimitri Kaljo:

Küsimus on eemärgi seoses. Siin on see teine punkt „Kooskõlla viimine...“. Rääkisime sel teemal esimesel Komisjoni koosolekul. Selles redaktsioonis, mida ma loen saan aru, et valla arengukava oleks prioriteetne võrreldes Riikliku arengukavaga. Me rääkisime tookord koosolekul, et see Riiklik arengukava on riiklik kava ja võib jagada valdadele soovitusi, mitte vastupidi. Kas ma saan sellest valesti aru?

Valdur Lahtvee vastus Dimitri Kaljole:

Teil on õigus, Riiklik arengukava ja valla arengukava võivad olla vastuolus. Kui Riiklik arengukava heaks kiidetakse, siis valla oma tuleb muuta. See sõnastus, et hinnatakse vastavust, tähendab seda, et ekspert paneb nad kõrvuti ja ütleb, kus on erisused ja vastuolud ning, mis peaks vastuoludega tegema. Võrdlemine tähendab vastuolude väljatoomist.

Enno Vinni:

Kohalikud omavalitsused said 1992, 1993. aastal oma staatuse kätte. Kõigil olid olemas oma arengukavad. Neid on edasi arendatud. Sinna on kaasatud ka riigi raha. Tekibki moment, et tol ajal ei olnud veel juttu Põlevkivi Arengukavast.

Kohalikke arengukavasid tuleb arvestada nii palju, kui see on võimalik riiklikust huvist lähtuvalt. Neid ei saa katusena pähe suruda. On valdade ja maakondade arengukavad.

Valdur Lahtvee:

Enne Enno Vinni ütles, et Põlevkivi Arengukava hakkab sätestama uut olukorda. See ei ole nii. Põlevkivi arengukava on riigipoolne eesmärgipüstitus. Selleks, et eesmärgile jõuda, rakendatakse konkreetseid meetmeid. Muudetakse seadusi, eraldatakse raha investeringuteks, kehtestatakse uusi piirnorme jne. Arengukavas iseenesest on sõnastatud eemärgid ja ka sõnastatud viisid, kuidas eesmärkideni jõuda. See ei garanteeri, et need soovitud tulemust annavad.

Rein Raudsep ettepanek:

Jätame nii nagu on?

OTSUS: kõik nõustuvad ettepanekuga.**Jüri Landberg:**

Kui hinnatakse, siis tuleb hinnata, kas kohalike omavalitsuste arengukavade huvid on kõrgemad või madalamad kui riiklikud huvid.

Rein Raudsep:

See ei ole KSH küsimus.

Veronika Verš:

Kuidas vastuolu lahendada, see on iga eraldi vastuolu küsimus.

Rein Raudsep:

Otsustaja lahendab, aga ainult siis, kui on olemas lahendamisskeem.

Valdur Lahtvee:

Ma julgen kinnitada, et see variant, mis meil on töös hetkel, parandab praegust olukorda, kuna ta näeb ette põlevkivi kasutamise piiramist, lähtuvalt kohalikest huvidest. Kohalikud inimesed võivad rahulikud olla.

Enno Vinni:

Küsimus on selles, et hinnatakse mõjusid, kuidas mõjub Riiklik arengukava hetkel kohalikule arengule. See on just mõjude hindamine ja edasi on Riiklik arengukava, mida peame arvestama, mida mitte.

Rein Raudsep:

Palun teie ettepanekuid Programmi suhtes.

Vaikus.**Valdur Lahtvee ettepanek:**

Komisjoni liikmed võiksid öelda, et Programmiga võib edasi minna. Et nad kiidavad selle heaks.

OTSUS: kõik nõustuvad ettepanekuga, et Programm heaks kiita.

Rein Raudsep:

Mis siis saab kui minister ütleb Programmile „ei“?

Valdur Lahtvee:

Kui minister ütleb „ei“, siis ta peab ütlema töövõtjale, mis osas on vaja parandada. Siis ekspert parandab seda kuna töö tellija on Keskkonnaministeerium.

Rein Raudsep:

Tõenäoliselt seda ei juhtu. Võib ka Programmi mitte kinnitada selles olukorras.

Mida teeme riigi huvi küsimusega? Me ei tea, mida üldse Anto Raukas mõtles oma e-mailiga.

Valdur Lahtvee vastus:

Mina tean, mida ta mõtles, kuna me rääkisime sel teemal temaga. Ta mõtles riikliku huvi sõnastust või mõnda muud näpunäidet, mida Komisjon annaks.

Ants Pauls ettepanek:

Me võiksime võtta härra Kaljo variandi ja sinna alla kirjutada punktid „sealhulgas...“.

Raivo Vilu ettepanek:

Tahame, et oleks 3 varianti läbitöötatud. Ei määratle täpsemalt seda praegu, sest meil kõigil on oma lemmikvariant. Las Riigikogu valib kolme hulgast.

Rein Raudsep:

Riigikogu ei vali. Üks variant oleks, et jätame sama sõnastuse, nagu eelmisel koosolekul otsustasime ja teine variant oleks jätta see punkt Komisjoni liikmetele kodutööks.

Ando Leppimann:

Aga Anto Raukas ootab tagasisidet!

Rein Raudsep ettepanek:

Põhiolluse jätame samaks, punktide viisi paneme kirja. Paneme selle protokollile ja saadame Anto Raukasele otsuse.

Valdur Lahtvee:

Kuna töörühm pidi 1. novembriks töövariandi Keskkonnaministeeriumile esitama, siis töörühm sõnastas ise ühe riikliku huvi variandi. Ma pakun välja meie variandi:

Töörühma üksmeelne seisukoht on, et põlevkivikaevandamise mahtu peab piirama lähtudes riiklikust huvist. Töörühm teeb ettepaneku määratleda riiklik huvi.

Rein Raudsep:

Teie määratluse sõnastus on selline, et teravaid nurki ei ole.

Raivo Vilu:

Sõnastus sellisel kujul tähendab seda, et me ütleme, et elektri- ja soojusenergiaga varustamine jääb põhinema põlevkivi kasutamisel. See ei pea olema nii.

Valdur Lahtvee:

Siin kindlasti ei ole öeldud, et Eesti tarbijate tõrgeteta varustamine peaks olema ainult põlevkivi baasil.

Enno Vinni ettepanek:

Me võiksime teha Komisjoni poolt ettepaneku, et anda Arengukava kinnitamise Riigikogu otsustada. Miks me ei võiks siin seda ettepanekut teha täna. Võtame sellega pingeid maha.

Rein Raudsep vastus ettepanekule:

See siia ei kõlba. Olen sellepärast palju käinud Keskkonnakomisjonis. Siiaamaani on Keskkonnaministeeriumi otsus, et jääb nii nagu Riigikogu otsustas. Meie juhtkond ei ole samas jäigal positsioonil. Minu ettepanek oleks, et kui tahame panna oma otsustesse sisse, siis võtame eraldi, mitte siia.

Ando Leppimann:

See teema, et kas saata Arengukava Riigikokku pole Komisjoni pädevuses. Seda peab otsustama Valitsus.

Rein Raudsep:

Võime teha ettepanekud Keskkonnakomisjonile. Võime öelda, et soovitame keskkonnaministril Valitsuse poole pöörduda sellise ettepanekuga. Meie ei otsusta midagi. Sel juhul eraldi punktina.

Jüri Landberg ettepanek:

Arvamuse, mis puudutab riiklikku huvi võiks küsida Õiguskantslerilt, Riigikohtult ja Justiitsministeeriumilt.

Rein Raudsep vastus ettepanekule:

Vastuvõetav, aga me ei jõua seda teha.

Ants Pauls ettepanek:

Kinnitamise kohta. Me peame Arengukava kohta lõpuks hinnangu andma keskkonnaministrile. Sellesse dokumenti tuleks formuleerida ettepanek, kus seda kinnitada.

Rein Raudsep vastus ettepanekule:

Sel juhul oleks seda mõtet formuleerida siis kui vaatame Arengukava tööversiooni läbi ehk siis järgmisel koosolekul.

Komisjon võtab vastu OTSUSE sõnastada riiklik huvi järgmiselt:

Põlevkivikaevandamise mahtu peab piirama lähtudes riiklikust huvist. Riiklik huvi määratleda järgmiselt: "Riiklikuks huviks on Eesti tarbijate tõrgeteta varustamine elektri- ja soojusenergiaga ning väärtustatud põlevkivitoodetega, rakendades põlevkivi kaevandamisel ja ümbertöötamisel parimat võimalikku tehnoloogiat, kasutades põlevkivi ja temaga kaasnevaid loodusvarasid efektiivselt ning võimalikult väikeste negatiivsete keskkonna- ja sotsiaalsete mõjudega nii, et põlevkivi jätkuvalt võimalikult pikaks ajaks ja oleks tagatud riigi julgeolek".

Rein Raudsep:

Järgmine kord. Kui 31.oktoobril või 1.novembril saan tööversiooni, siis saadan selle koheselt 1. või 2. novembril Komisjoni liikmetele. Kuna see on seotud Ümarlauda minekuga, siis peaks selle enne Komisjonis üle vaatama.

Rein Raudsep ettepanek:

Teeme järgmise Komisjoni koosoleku 10.novembril. Siis saaksime oma seisukohad ka Ümaralaual välja tuua. Nimelt, pean ma Ümarlauas tegema Arengukavast ülevaate.

Kalmer Sokman:

Mulle ei sobi 10.november. Ma tean, et Ain Purgale ka ei sobi. Koosolek võiks toimuda millalgi peale 13.novembrit.

Valdur Lahtvee:

Kas ma saan õigesti aru, et Keskkonnaministeerium muudab Tööversiooni avalikuks alles pärast Komisjoni istungit või kohe pärast seda kui see on üle antud Keskkonnaministeeriumile?

Rein Raudsep vastus:

On 2 võimalust. Meie seisukoht oli, et algul vaadata Komisjonis tööversioon üle ja sellega võtame teatud vastutuse.

Valdur Lahtvee:

Juhul, kui Komisjon vaatab üle ja leiab, et ei sobi ning teeb soovitused, mis siis juhtub Komisjoni ettepanekutega edasi?

Rein Raudsep:

Sellele küsimusele ei oska ma kahjuks hetkel vastata.

Raivo Vilu:

Kas ma saan õigesti aru, et 20. novembril muutub dokument niikuinii avalikuks?

Rein Raudsep vastus:

Jah.

Raivo Vilu ettepanek:

Võiks olla nii, et 1.novembril on ta avalik.

Rein Raudsep vastus ettepanekule:

Keskkonnaministeeriumi seisukohalt eriti vahet ei ole. Töögrupp teeb oma tööd hästi. Võibolla on arvudes küsimus. Seda arutame siin kaua.

Dimitri Kaljo ettepanek:

Mis on meie õigused võrreldes Töögrupiga. Meie peame nende tööd kuidagi hindama. See ei muuda olematuks nende tööd. Avalikustamine võib toimuda rahulikult enne, kui meie oma hinnangud anname.

Ants Pauls ettepanek:

Kui 1.novembril saadame selle laiale ringile, siis võivad huvigrupid hakata Komisjoni survestama. Tekib avalikkuse huvi. Võibolla oleks õige avalikustada 10.novembril, siis kujunevad avalikkuse survele seisukohad, saame reageerida.

Rein Raudsep:

See on keeruline küsimus.

Ando Leppimann:

Toetaksin ka sellist lähenemist, et enne oleks võimalik Komisjonil dokumenti vaadata. Kui me avalikustame samal hetkel, kui see tuleb Komisjoni kätte, siis võibolla tekib probleeme.

Rein Raudsep:

Ka siis, kui me läbi vaatame, võtame endale teatud vastutuse. Seda saame välistada öeldes, et oleme tutvunud. Jääme 10.novembri juurde? Et 1, 2. novembril saadan siis elektrooniliselt Komisjoni liikmetele. Seisukohti võib muidugi saata ka enne. Avalikustamine jääb peale 10.novembrit.

Jüri Landberg:

See on kunstlik süsteem. Survestamise peale ei peaks me üldse mõtlema.

Rein Raudsep:

Üks võimalus on Komisjoni mitte üldse kokku kutsuda. Aga see ei ole õige.

Valdur Lahtvee ettepanek:

Töörühmas ei ole seda läbi arutatud. Töörühma liikmena leian, et mida avatumana selle protsessi hoiame, seda paremini jõuame konsensusele huvigruppide vahel ja seda vähem on ühiskonnas pingeid.

Rein Raudsep:

Probleem on selles, et kohe peale avalikustamist hakkab tulema küsimusi ja keegi ei oska neile vastata, kui pole dokumenti näinud.

Valdur Lahtvee ettepanek:

Siis palun vastagi, et hetkel pole vastust, kuna sa alles loed seda ja tutvud sellega.

Rein Raudsep vastus:

Nõus selle ettepanekuga.

Raivo Vilu:

Mina siiski toetan kohest avalikustamist.

Rein Raudsep:

OTSUS: umbes 1. või 2. novembril pannakse dokument välja Keskkonnaministeeriumi kodulehele. Sinna juurde pannakse kommentaar: "See on alles esmane tööversioon, mis on Põlevkivivarude kasutamise riikliku arengukava Komisjoni poolt läbivaatamata". Järgmine Komisjoni koosolek toimub 10.novembril kell 10.00 Keskkonnaministeeriumis.

Valdur Lahtvee:

Kas Töörühma liikmed või esimees peaks ka tulema järgmisele koosolekule?

Rein Raudsep:

Töörühma esimees otsustab, keda ta siia kutsub.

Kalmer Sokman:

Kas Komisjoni liikme poolt valitud isik võib teda asendada?

Rein Raudsep:

Ei või. Võib ainult kuulama tulla.

Jüri Landberg ettepanek:

Anto Raukasele võiks teha ettepaneku, et ta suhtleks ise rohkem avalikkusega.

Rein Raudsep vastus ettepanekule:

10.novembri koosolekul teeme ettepaneku Töögrupi juhil Anto Raukasel suhelda avalikkusega kommenteerides Arengukava.

Jüri Landberg:

Kas ta peab seda ise tegema või ainult sel juhul, kui avalikkus seda küsib? Kas meie seda ise üldse ei kommenteeri?

OTSUS: lepime avalikkusega suhtlemise küsimuses täpsemalt kokku 10.novembri Komisjoni koosolekul.

Koosoleku OTSUSED:

1. Eelmise korra protokoll vastu võetud. Protokoll liidetakse täiendused ja pannakse uus protokoll Keskkonnaministeeriumi kodulehele ülesse.
2. Programm Komisjoni poolt heakskiidetud. Suunata see keskkonnaministrile seisukohavõtuks (enne viiakse sisse Komisjoni soovitatud täiendused).
3. Kui Töörühm esitab Rein Raudsepale tööversiooni, siis tema saadab selle Komisjoni liikmetele laiali.
4. 1. või 2. novembril pannakse tööversioon välja Keskkonnaministeeriumi kodulehele. Sinna juurde lisatakse kommentaar: "See on alles esmane tööversioon, mis on Põlevkivivaru kasutamise riikliku arengukava Komisjoni poolt läbivaatamata."
5. Riikliku huvi määratlus:

Põlevkivikaevandamise mahtu peab piirama lähtudes riiklikust huvist. **Riiklik huvi määratleđa järgmiselt: "Riiklikuks huviks on Eesti tarbijate tõrgeteta varustamine elektri- ja soojusenergiaga ning väärtustatud põlevkivitoodelega, rakendades põlevkivi kaevandamisel ja ümbertöötamisel parimat võimalikku tehnoloogiat, kasutades põlevkivi ja temaga kaasnevaid loodusvarasid efektiivselt ning võimalikult väikeste negatiivsete keskkonna- ja sotsiaalsete mõjudega nii, et põlevkivi jätkuks võimalikult pikaks ajaks ja oleks tagatud riigi julgeolek"**

6. Järgmine Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava Komisjoni koosolek, koos Töörühma liikmetega (või esimehega) toimub 10.novembril kell 10.00 Keskkonnaministeeriumis.

Rein Raudsep:

Kuulutab Komisjoni koosoleku lõppenuks ja tänab kohalviibinuid.

Juhatas: Rein Raudsep

Protokollis: Triinu Ehala